

פרקליט גולדנברג (עם רות ושמואל תמיר)
— מול שעה שעתיים ברעש של אולס-הדפוס

השופט לנדוי (עם תמיר ובגין)
— שנה שנתיים באולם ממוזג-אוויר

כלומר, גם במישפט פלזי על פי חוק זה, העיתונאי יהיה בחזקת אשם, אלא אם כן הוכיח הוא שהוא זכאי!

אגב, אפילו הפרת-חזוה, בצורה הפוגעת בפרטיות, הופכת כאן עבירה פלילית. אם אין הנאשם מוכיח תום-לב! מה הן, אם כן, ההגנות, אשר שמואל תמיר מעניק אותן ברוב הסדו לעיתונאי הנאשם הנתבע?

קודם כל, הוא כותב כליד סעיף שהיה כליד בהצעת הוועדה:
"לא תהיה זכות תביעה אזרחית או פלילית לפי חוק זה, בשל פגיעה שאין בה ממש."

מזר, לא כן? אין פגיעה של ממש, אך לפי תמיר מותר — ואולי צריך — להגיש מישפטים נגד עיתונאים.

העיתונות - יוק!

מה הן ההגנות שנתרו? הבה נבדוק אותן, אחת לאחת, במלואן וכלשונן:
● "הנתבע או הנאשם עשה את הפגיעה בתום-לב, באחת הנסיבות האלה:
הוא לא ידע, ולא היה חייב לדעת, על אפשרות-הפגיעה בפרטיות של אחר."
זוהי הגנה שפוטית.

כאשר יפרסם מחר עיתונאי תמונה שצולמה ברשות הרבים, ה"מבוכה" את העסקן המצולם בה — האם יוכל לטעון שלא ידע שהוא עושה מעשה אשר החוק של תמיר הופך אותו לעבירה פלילית?

בשעתו, כאשר היה תמיר נתון במצב מיואש, כחבר-כנסת, וחיפש לקראת הבחירות לחפוס סרמפ על מיפלגה כלשהי, הוא פוצץ את פרשת אוטוקארט. במשך שבועות וחודשים הלעיט את העיתונים בגילויים מרעישים על חברה זו ומנהליה, הטית בהם האשמות סנסציוניות שרוממו את תדמיתו כלוחם ללא-חת בשחיתות. כל הגילויים שלו נבעו מהתכתבויות פנימיות וחומר אחר, שלא נועד לפירסום. כל פעולתו אז היתה בלתי-חוקית, על פי הצעת-החוק שלו.

האם יכול היה לטעון אז — אילו היה החוק המוצע קיים אז — כי לא ידע מה הוא עושה? בוודאי שלא.

הגנה זו לא תעמוד לשום עיתונאי. לכל היותר תוכל לעזור למי שאינו עיתונאי. זהו סעיף שבא לסבר אוזני מטומטמים, אין בו כל ממש.

● "הפגיעה נעשתה בנסיבות שבהן היתה מוטלת על הפוגע חובה לעשותה."
כאן קבור הכוב.

לפי התפיסה הדמוקרטית, מוטלת על העיתון והעיתונאי החובה הציבורית לדווח על כל דבר הנוגע לציבור, גדול וקטן.

אולם החוק הישראלי שולל בפירוש חוב זה.

אין בארץ חוק-עיתונות, מלבד פקודה קולוניאלית, דראקונית ואנטי-דמוקרטית ביותר, מימי המנדט. לתמיר — וגם לקודמיו — לא היה כל מניע לחקק חוק כזה בדחיפות. להיפך, כל אנשי-השורה היו מעוניינים תמיד למנוע חקיקת חוק כזה, שהיה מקשה עליהם לנהוג כאוות-נפשם. חקיקת חוק זה נדחתה, כמו חקיקת כל החוקים הנוגעים לזכויות-האדם ולביטחון הדמוקרטיה, כמו חקיקת חוקת-המדינה עצמה.

בעיני החוק הישראלי, העיתונאי הממלא את תפקידו אינו שונה מכל אדם פרטי, ואל לו לעסוק בענייני הוולת. אין הוא אלא מעין שליח של אורחים סקרניים. הוא מוכר להם סחורה כדי לספק את סקרנותם.

במישפט מפורסם מאוד על פי החולירע המקורית, המישפט של חברת החשמל נגד הארץ, שעל משמעותו עוד נעמד, קבע בית-המישפט העליון, בהרכב של חמישה שופטים, וברוב דעות, כי אין חובה עיתונאית לדווח על כל דבר שהוא החוק המוצע אינו בא לתקן עיוות משוער זה של הדמוקרטיה.

משום כך אין הסעיף הזה חל כליד על עיתונאים, ואם תמיר מעמיד פנים כאילו המצב שונה, הוא עוסק בהונאה פשוטה.

● "הפגיעה נעשתה לצורך עניין אישי כשר של הפוגע."
מובן שזה אינו חל על העיתונות.

● "הפגיעה נעשתה תוך ביצוע עיסוקו של הפוגע כדק, ובמהלך-עבודתו הרגיל, ובלבד שלא נעשתה על-ידי פירסום ברבים."
כלדי לקרוא סעיף-קטן זה היטב. הוא מעניק, למעשה, הגנה לכל המיקצועות, מלבד העיתונות. שהרי העיתונות עושה את כל עבודתה למען פירסום ברבים.

על מי מגן סעיף זה? דבריה-הסבר הרישמיים מגלים זאת. הוא נוגע לבלשים פרטיים, ואלה יהיו מוגנים — בניגוד גמור לעיתונאים. הוא מגן על מעביד הרוצה לבלוש אחרי עובדיו, על חברת-ביטוח החוקרת לקוחות, וכנראה גם על עורכי-דין כמו שמואל תמיר עצמו.

העיתונות — יוק.

סעיף אחיזת-העיניים

הסעיף העיקרי, המשמש מסווה לכוונתו של תמיר, הוא זה:
● "בפגיעה היתה עניין ציבורי, המצדיק אותה בנסיבות העניין."
הנה, למראית-עין, הגנה שלמה לעיתונות. אם היא עוסקת בפרשה שיש לה "עניין ציבורי", הרי היא מוגנת כהלכה.

זוהי אחיזת-העיניים גמורה.

פרשת "העניין הציבורי" התעוררה בהרחבה בוויכוח הנוגע על החולירע המקורית. קארקטורה של אריה נבון בדבר ב'193, שקבעה בפירוש שהוא נועד למילחמה בעולם הזה.

זה כולל, כמובן, את חברי-הכנסת — ובעיקר את שני תלמידיו האישיים של תמיר, חברי-הכנסת אהוד אולמרט ועקיבא נוף, המשי תמשים בסעיף זה כיד רחבה — כפי שעושה תמיר עצמו, כאשר הוא מכנה את יריבו "סוכני אויב" ו"נציגי אש"ף".

אין צורך בזדון

באותה מסיבת-עיתונאים, "היפנה תמיר" לדברי העיתונאים שנכחו בה, "את העיתונאים לסעיף 6 (2) בחוק, האומר כי אם עיתונאי או העיתון לא ידע על

— חוק לשון הרע? אין אפשר יהיה לחיות בעולם הזה!..

חוק-לשון-הרע בעיני דוברי-השילטון*
הקורבן היה אחר

אפשרות הפגיעה ועשה אותה בתום-לב, הרי הוא מוגן על פי החוק. כל המבקרים והמלעזים על החוק עושים זאת מתוך אידיעותו.
אין צורך להתייחס לחוצפה התהומית של אמירה זו. בין "המבקרים והמלעזים" נמצאים כמה מגדולי המישפטנים בארץ.

אך הנקודה החשובה היא השקר המחלט הטמון באמירה זו. היא מעוררת את הרושם כאילו ניתנה בסעיף זה הגנה מפורשת לעיתונאי, הממלא את חובתו. **לא רובים ודא יער. בכל הסעיף אין העיתונאים מוגנים כלל. העיסוק העיתונאי אינו מהווה שום הגנה.**

לא היתה זאת שיכחה. חלילה, בוועדת-המישפטנים שהכינה את ההצעה המקורית, ושמאחריה מתחבא תמיר בכל דבריו על הצעת-החוק שלו, ישב המישפטן המכובד הד"ר גבריאל קלינג, שהכין הצעת-מיעוט. הוא הציע בפירוש כי ייכלל בהצעת-החוק סעיף המוציא מתחולתו את עבודתו הלגיטימית של עיתונאי.

וכך הציע קלינג: "פגיעה בפרטיות שנעשתה על-ידי עיתון... או על-ידי רשות השידור... או על ידי עובד של אמצעי-התיקשורת, תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו, היא עולה אזרחית רק אם נעשתה בזדון".

כלומר: אין היא עבירה פלילית כלל, והיא עולה אזרחית (שאפשר לתבוע בהגללה פיצויים) רק אם נעשתה בזדון. את הזדון יצטרך להוכיח, כמובן, התובע.

תמיר התעלם מהצעה הגיונית זו, ולא במיקרה.

הסעיף המוצע על-ידי תמיר מהווה כולו עיוות מיפלגתי, בעצם גישתו היסודית. לא נאמר בהצעת-החוק כי הפגיעה ב"פרטיות" — תהיה אשר תהיה — מהווה עבירה פלילית או עולה אזרחית אם נעשתה בזדון, כך שהיה על התביעה להוכיח את הזדון.

הצעת-החוק יוצרת שיטה הפוכה. הנאשם או הנתבע — קרי: העיתונאי — הוא החייב להוכיח כי פעל בתום-לב, על-ידי שימוש בכמה הגנות שערבן, כפי שיתברר מיד, הוא כקליפת השומם.

* קארקטורה של אריה נבון בדבר ב'193, שקבעה בפירוש שהוא נועד למילחמה בעולם הזה.